

Programul “Man and Biosphere”

Dr. rer. nat. Aurel Teușan, ing. Ștefan Teușan

Ettenheim - Germania

Incendiile catastrofale din pădurile Indoneziei, ale Americii de Sud etc., precum și faptul că pe întreg globul sunt despădurite anual 18-20 milioane ha, dovedesc cu prisosință că **omul** este pe calea cea mai bună de a-și tăia craca de sub picioare! Acolo unde focul nu-și poate dezvolta pe deplin acțiunea-i nimicitoare, intervine securea

Numai că pe această cracă mai stau și alții, în fond întreaga omenire. Nu-i de mirare că atât UNESCO¹, cât și Uniunea Europeană² sunt în căutarea unor soluții salvatoare, care ar putea asigura existența generațiilor de astăzi, fără a compromite viitorul celor de mâine.

O comisie ad-hoc³, însărcinată cu investigațiile, a ajuns la concluzia că nu există decât o singură cale: să nu cerem naturii decât posibilitatea anuală ! Deci nimic nou, căci acest principiu este aplicat de silvicultorii germani de vreo 200 de ani și-i bine cunoscut astăzi oricărui slujitor al pădurii. Ar fi însă greșit să se creadă că dezbaterile care au avut loc în jurul acestei teme nu au dus la o cotitură, la o nouă orientare. Numai un exemplu. Mulți teologi au ajuns la convingerea că anumite pasagii din Vechiul Testament trebuie răstălmăcite: **omul** rămâne mai departe coroana Creației, nu însă în sensul de până acuma, anume că-i îndreptățit să taie și să spânzure după bunul său plac.

Ba chiar mai mult, omului îi revine acum sarcina să-și răscumpere păcatele prin încercarea de a restabili, cel puțin în parte, “frumusețea cea dintâi”! Adică acele stări de lucru de pe timpurile când lupii conviețuiau cu mieii, râsul cu căprioarele, berzele cu broaștele, semințișurile de brad cu cerbii etc., iar toate laolaltă, în bună înțelegere cu omul.

E natural ca cei care se simt chemați să participe la o astfel de acțiune, să-și pună întrebarea: cum și unde ?! O întrebare la care UNESCO are un răspuns bine chibzuit, anume programul “Man and Biosphere”, adică “Omul și Biosfera”, pe scurt MAB.

Bazele teoretice ale acestuia au fost fixate, negru pe alb, în decursul timpului⁴; între timp s-a trecut de mult la o acțiune pe teren, în cadrul așa numitelor “rezervații ale biosferei”. Am putea spune că-i vorba de niște “șantiere” supradimensionale, cu caracter reprezentativ pentru diferitele regiuni geografice ale planisferei. Ele urmează să fie repartizate în mod sistematic pe întreg globul, servind totodată ca model de protecție, de evoluție și de gospodărire echilibrată și durabilă.

În 1997 participau la proiectul MAB 120 de state; în 85 dintre ele au fost delimitate 337 de rezervații, recunoscute ca atare de UNESCO.

¹ Conferința de la Rio de Janeiro, 1992

² Programul EUROPA 2000

³ World Commission on Environment and Development, 1987

⁴ Action Plan for Biosphere Reserves (1984); Statutory Framework of the Biosphere Reserves (1995); Seville Strategy for Biosphere Reserves (1995)

Germania, model pentru Europa

Germania a aderat la programul MAB în 1972; cu începere din 1979 sprijină astfel de proiecte și în afara granițelor țării.

Până la începutul anului 1997 au fost delimitate și recunoscute de UNESCO 13 rezervații ale biosferei, totalizând o suprafață de peste 12 000 km², ceea ce reprezintă 3,4 % din întreg teritoriul țării (fig. 1). Socotim că e demn de subliniat faptul că Germania e pe cale de a deveni un model pentru restul țărilor

europene, în special pentru cele din răsărit. Ne gândim în primul rând la rezultatele obținute și experiențele câștigate în parcurile naționale Berchtesgaden și Bayerischer Wald.

Ținem să precizăm în acest context că, în cadrul unei rezervații a biosferei se pot delimita trei zone și anume:

- un "miez", caracterizat printr-un minimum de activitate omenească, căruia i se conferă statutul de "parc național";
- o zonă tampon, în jurul parcului

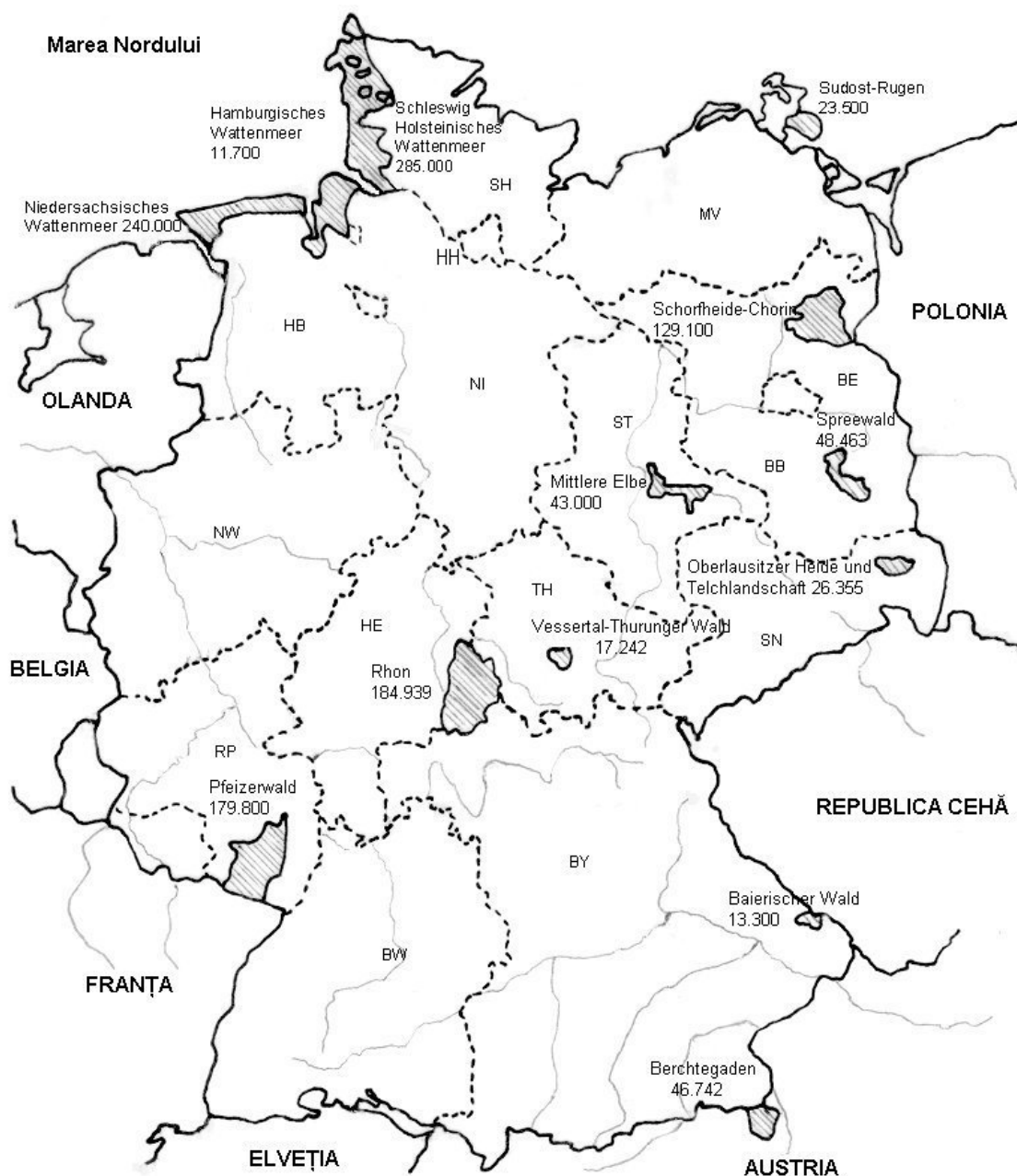

Fig. 1. Harta rezervațiilor naturale din Germania (cifrele indică suprafața, în ha)
Sursa: Bundesamt für Naturschutz

național;

- o zonă de tranziție, unde se pot experimenta activități umane, de exemplu turism, în concordanță cu mediul ambiant.

A trece la alte amănunte nu este posibil în această contribuție; dacă va fi cazul, vom reveni cu altă ocazie.

Bibliografie

- d'Oleire-Oltmanns, W., 1997. Nutzung von Forschungsergebnissen für die Zieldiskussion von Schutzgebieten. In: Erdmann, K. H., Spandau L. (eds.). Naturschutz in Deutschland, Verlag E. Ulmer, Stuttgart (Hohenheim), p. 39-50.
- Erdmann, K.H., 1997. Biosphärenreservate der UNESCO: Schutz der Natur durch eine dauerhaft-umweltgerechte Entwicklung. In Erdmann, K. H., Spandau L. (eds.). Naturschutz in Deutschland, Verlag E. Ulmer, Stuttgart (Hohenheim), p. 51-69.
- Flutur, Gh., 1997. Preocupări ale silvicultorilor suceveni pentru gestionarea durabilă a pădurilor, Bucovina Forestieră, nr. 1, p. 6-11.
- Plachter, H., 1991. Naturschutz, Gustav Fischer Verlag - Stuttgart.
- Ssymank, A., 1997. Schutzgebiete für die Natur: Aufgaben, Ziele, Funktionen und Realität. In Erdmann, K. H., Spandau L. (eds.). Naturschutz in Deutschland, Verlag E. Ulmer, Stuttgart (Hohenheim), p. 11-38.